

Kvalitetssäkring av sociala tjänstehundar

Efter många års arbete, ofta i motvind, är nu sociala tjänstehundar accepterade som bra komplement i vård och omsorg. Vi ser i princip dagligen goda exempel på hundar som stöd i olika former av terapi, läshundar för barn med läs- och skrivsvårigheter eller hundar som "bara" gör vardagen lite ljusare för människor i olika former av gemensamma boenden.

- Det är en mycket positiv utveckling, säger Manimalis ordförande Ulla Björnehammar, och i Sverige har man äntligen fått upp ögonen för de storverk som våra vänner djuren kan åstadkomma! Men det krävs utbildade hundar och förare för att få kvalitet i arbetet.

Sara Karlberg startade Svenska Terapihundskolan 2008 och har noterat ett allt större intresse för att utbilda sig och sin hund.

- Det är absolut glädjande att så många vill jobba med hund inom vård, omsorg och även inom skolvärlden, säger Sara. Men det vore bra om vi fick fler styrdokument för olika typer av sociala tjänstehundar. Det finns en standard för vårdhundar som Socialstyrelsen har fastställt, men den gäller endast för hundteam som skall arbeta med personer som har en hjärnskada eller inom äldreomsorg och demensvård. Är man utbildad och examinerad enligt den, så vet ju beställaren vad man får. Det är ett slags kvalitetssäkring. Men när det gäller andra hundar, till exempel terapihundar, läshundar, besökshundar och så vidare så finns ännu ingen motsvarande standard.

Sara Karlberg menar att man måste vara noggrann i sin research när man väljer utbildningsarrangör; innehållet i utbildningen och kvaliteten mellan företagen varierar. Det innebär att den kommun eller privata aktör som vill anlita ett hundteam kan få svårt att avgöra om föraren har rätt kompetens att möta människor med olika typer av funktionsnedsättningar eller sjukdomar, eller om hunden är tillräckligt utbildad och tränad för att kunna hantera alla situationer som kan uppstå under en terapisession, en svensklektion för tredjeklassare eller ett besök på ett demensboende.

- Vi gör alltid lämplighetstester innan någon får börja vår utbildning, berättar Sara, och vi har ganska höga krav på både hunden och föraren.

När det gäller hundteam som ska jobba med barn är det viktigt med extra lämplighetstester, främst av två skäl: säkerheten för barnen och djurskyddsaspekten.

- Både hunden och föraren måste tycka om barn, säger Sara med eftertryck. Det är ju barnen vi jobbar för! Vi jobbar inte med hundar utan med människor och hundarna är våra arbetsredskap.

Vid nästan varje testtillfälle är det några som man direkt kan se inte är lämpliga. Vissa får rådet att träna mer med sin hund, det kan vara lydnad eller socialträning, medan andra kanske inte är lämpliga alls.

- Och framför allt har man inte ens frågat hunden om den vill vara där, säger Sara. Det finns faktiskt hundar som verkligen inte vill arbeta som social tjänstehund. Dessvärre finns det hundar ute i olika verksamheter som våra testledare förmodligen aldrig skulle ha godkänt, men så blir det ju när det inte finns några regler för vilka som får hålla utbildning, vad hundteamerna ska klara för att bli examinerade eller hur ett tjänstetäcke ska se ut. I dag kan vem som helst sy ett täcke och hävda att man är ett socialt tjänstehundsteam. Det är lite trist, inte minst för den som köper de här tjänsterna.

En annan viktig komponent är att den som utbildar bör ha praktisk erfarenhet av att arbeta med hunden i vård, skola och omsorg. Det är ett hantverk som tar tid att lära sig. Den som vill kosta på sig en utbildning ska kunna lita på att utbildningen är gedigen, att företaget har både

kompetens och erfarenhet. "Det är så vi skapar en hållbar och trygg bransch" säger Sara Karlberg.

Givetvis finns det mindre seriösa aktörer i alla branscher där det finns pengar. Och att utbilda en social tjänstehund är inte gratis. Rådet till alla som vill börja jobba med hundar inom vård och omsorg är att noggrant kontrollera de företag som erbjuder utbildning. Hur länge har företaget haft verksamhet, vad ingår i utbildningen, finns någon uppföljning, vidareutbildning eller back-up när utbildningen är avslutad? Och som alltid, om något låter för bra för att vara sant, så är det antagligen det. Bra utbildning tar tid och kostar pengar och för väl fungerande sociala tjänstehundsteam finns ingen quick-fix.

Text och foto: Lena Heimlén

Manimalis är en fristående ideell organisation med syftet att öka kännedomen om sällskapsdjurens positiva effekter på den enskilda människan och samhället.

Kontakt: Ulla Björnehammar 070-322 30 77 info@manimalis.com www.manimalis.com

Manimalis sponsras av: Agria Djurförsäkring, AniCura, Ceva Animal Health AB, Doggy AB, Evidensia djursjukvård, Imazo AB, Royal Canin, Sveland djurförsäkringar och Svenska Kennelklubben

Faktaruta:

Till gruppen sociala tjänstehundar räknas alla hundar som utbildats för att hjälpa människor med olika typer av fysiska och psykiska funktionsnedsättningar och/eller kroniska sjukdomar.

Assistanshundar är hjälpmedel utbildade för att hjälpa en person för att underlätta i vardagen. Till dessa räknas ledarhundar, servicehundar, alarmerande assistanshundar samt signalhundar.

Övriga sociala tjänstehundar är utbildade för att tillsammans med sin förare arbeta med flera människor. Det kan vara lästräning för barn, minnesträning för människor med demenssjukdom, fysisk träning vid medfödd eller förvärvad skada för att nämna några exempel.

Forskning, projekt och studier från hela världen presenterar löpande nya områden där djur gör nytta för människors hälsa och välbefinnande.

Läs mer på Manimalis webbsida www.manimalis.com och på Facebook <https://www.facebook.com/Manimalis-211254552418170/?fref=ts>